

Védőnői Beszámoló
Ludas Község Önkormányzatának Védőnői Szolgálat
2023.10.20.

A védőnői körzet felépítése és tanácsadási rendek alakulása:

Az általam ellátott védőnői körzetet továbbra is 2 település, Ludas és Detk alkotja.

2023.07.01-től az ellátott településeken kívül Halmajugrán is helyettesítek, így a megszokott Hétfő és Csütörtöki napok helyett csak Hétfőn tartózkodom a településen. A gondozottak ettől függetlenül telefonon és távkonzultáció útján bármikor elérhetnek.

A tanácsadásokon a Covid járvány óta bevált, előre egyeztetett időpontban várom a gondozottakat.

Munkavégzésünket befolyásoló jogszabályaink változatlanul a következők:

- 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet a területi védőnői ellátásról
- 51/1997. (XII.18) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető, betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről.
- 28/1998. (VI.17.) NM rendelet az egészségügyi szakdolgozók továbbképzésének szabályairól
- 26/1997.(IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 33/1992. (XII.23.) NM rendelet a terhes gondozásról
- 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről
- 26/2014. (IV.08) EMMI rendelet a várandós gondozásról
- 28/2013. (IV. 5.) EMMI rendelet
-

Mindezen jogszabályok mellett léteznek a munkánkat segítő módszertani útmutatók, szakmai irányelvek és protokollok is.

A védőnői gondozás célja:

A családok egészségének megőrzése, betegségek megelőzése és azok korai felismerése, bármely jellegű veszélyeztetettség időben történő észlelése.

A védőnői gondozásra jogosultak köre:

Védőnői tevékenységünk azon családokra terjed ki, ahol várandós nő, gyermekágyas anya és 0-6 éves életkorú gyermek él.

A községekben, az oktatási intézmények ellátása is a körzeti védőnői feladatkörébe tartozik.

Tehát az iskolavédőnői feladatok ellátása is a munkámhoz tartozik.

A védőnői személye szabadon nem választható. A településen élő, bejelentett lakcímmel rendelkező 0-6 éves gyermek, illetve várandós ellátása helyben kell történjen. Az életvitel szerint vagy ideiglenesen településünkön tartózkodó, bejelentett lakcímmel nem rendelkező, de védőnői szolgáltatásra jogosultak ellátása is feladataik közé tartozik.

Továbbra is gondoznunk kell az orosz-ukrán háború miatt országunkba menekült gyermekeket és várandósokat. Ludason eddig 2 ilyen család tartózkodott. Megkezdtük a gyerekek hiányzó védőoltásainak pótlását. A családok azonban záros határidőn belül távoztak.

Jelenleg nincs tudomásom kiskorú gyermeket nevelő ukrán családok településünkön való tartózkodásáról.

A védőnői tevékenység végzésének helyszínei:

- a fenntartó által biztosított tanácsadó helyisége
- a családok otthona
- a nevelési-oktatási intézmények (óvodák, iskolák)

Covid 19 pandémiát követő változások:

A védőnői gondozás a járvány előtt megszokott rend szerint zajlik.

Újra korlátozás nélkül látogathatjuk a gondozott családokat az otthonaikban, de emellett megmaradt a távkonzultációk lehetősége is.

(telefon, e-mail, messenger)

A szülők sokszor élnek ezen lehetőségekkel. Mivel kényelmesen és gyorsan választ kaphatnak kérdéseikre. Tanácsadásokon már nem kötelező az eddig előírt szájszusz, védőeszközök viselése. Így sokkal több mosolyt tudunk csalni az általunk vizsgált kisbabák arcára.

A védőnő feladatai továbbra is változatlanok:

1. Nővédelmi gondozás:

Családtervezési tanácsok, anyaságra való felkészítés, fogamzásgátlás, szűrővizsgálatokon való részvétellel kapcsolatos tanácsadás

2. Várandós anyák gondozása:

A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.

A várandósok gondozását a nőgyógyász szakorvos, háziorvos és a védőnő szorosan együttműködve végzi. A várandós, gondozása során védőnői tanácsadásokon vesz részt, melynek célja egészségi állapotának megőrzése, soron következő vizsgálatokra irányítása, ismereteinek bővítése, az anya és a magzat egészségi állapotát veszélyeztető tényezők korai felismerése.

Veszélyeztetés észlelése során, megfelelő szakorvoshoz, háziorvoshoz vagy családgondozóhoz irányítása.

A várandós anyák otthonában tett látogatások:

Látogatásaim során lehetőség nyílik arra, hogy részletesebben tudjunk beszélgetni a várandóst érintő problémákról, kérdéseiről, arról hogyan készüljön a várt gyermek fogadására.

Pl.: egészséges életmód, babakelengye összeállítása, szoptatásra való felkészülés, anyatejes táplálás fontossága, szülésre és szülői szerepre való felkészülés, orvosválasztás...stb

Ezekon a látogatásokon tájékozodom arról, hogy az újszülött hazaadhatóságához szükséges feltételek biztosítottak-e a családban. (Megfelelő lakókörnyezet, fűtés, vezetékes víz, áram, higiéné, ruházat....stb)

3. Gyermekágyas anya gondozása:

Segítségnyújtás az egészségi állapottal, testi- lelki egészség megőrzésével, szoptatással, életmóddal, családtervezéssel kapcsolatban. Korai és késői gyermekágyi depresszió jeleinek felismerése, szakemberhez irányítás...

4. 0-6 éves korú csecsemők és gyermekek gondozása:

A gyermekgondozás célja a csecsemő és kisgyermek testi- lelki szociális jólétének megőrzése, betegségek megelőzése, korai felismerése és szakemberhez irányítása.

Szülők ismereteinek javítása, tájékoztatása gondozási, ápolási, gyermeknevelési témákkal kapcsolatban.

Részletesebben, a teljesség igénye nélkül:

Család felkészítése (tárgyi, környezeti, érzelmi) az újszülött gyermek érkezésére.

Harmonikus szülő gyermek kapcsolat kialakítása.

A csecsemő és kisgyermek egészséges testi és lelki fejlődéséhez, egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása.

Pl.: Anyatejes táplálás fontossága, életkornak megfelelő táplálás biztosítása, bőrápolás, értelmi és beszédfejlődés alakulása, mozgásfejlődés állomásai, szobatisztaságra szoktatás, betegségek megelőzése, gyermek közösségbe kerülése

Családok tájékoztatása az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokról.

Oltások szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja.

Választható védőoltásokról hiteles információ átadása.

Családok tájékoztatása az életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatokról.

Tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól.

Gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése.

A veszélyeztetett gyermekek fokozott gondozása.

Segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához.

A csecsemők és kisgyermek gondozását a védőnő, a gyermekek háziorvosával együttműködve végzi.

A településünkön élő gyermekek orvosa nagy részben Dr. Francia Tamás - vegyes körzetet ellátó háziorvos. Preventív munkájában, 2020. februártól Dr. Rózsa Csaba gyermekorvos is segítséget nyújt. Pl.: életkorhoz kötött kötelező védőoltások beadása, életkorhoz kötött kötelező státusz vizsgálatok elvégzése. Rózsa doktor úr általában havonta kétszer, Hétfői napokon 16 30-tól tart csecsemők és kisgyermek számára tartott tanácsadást. Kevés család van, akik gyermekük ellátását nem a településen, hanem más gyermekorvostól veszik igénybe. A védőnői státuszvizsgálatok száma 2017 szeptemberétől jelentősen megnövekedett. A kötelező szűrővizsgálatok 1,2,3,4,6,9,12,15,18, 24, 30 és 36 hónaposan történnek. Ezt követően pedig évente egy alkalommal kötelező a szülőnek gyermekével a szűréseken megjelenni. A kötelező védőoltások is bővültek az elmúlt évben, a gyermekek 2,3,4,12,13,15,16,18 hónaposan és 6 évesen részesülnek védőoltásban. 2019-től bárányhimlő elleni védőoltással bővült a magyar oltási naptár.

A gyermeknek joga van a vizsgálatokon való részvételhez, a szülőnek pedig kötelessége ezt a gyermeke számára biztosítani. Amennyiben ezt nem teszi meg, jeleznünk kell a helyi gyermekjóléti szolgálat és a területileg illetékes gyámhivatal felé.

A csecsemő és gyermekek számára tartott tanácsadásokon végzett vizsgálatok:

test súly ellenőrzés, testhossz ellenőrzés, fej körfogat, mell körfogat mérés, érzékszervi vizsgálatok - látás, hallásvizsgálat, vérnyomás ellenőrzés, mozgásszervek vizsgálata, értelmi és beszédfejlettség, szociális magatartás vizsgálata, teljes fizikális vizsgálat (gyermekorvos), védőoltások beadása...

A csecsemőket és kisgyermeket a szakmai előírásoknak megfelelően otthonukban is látogatom.

A látogatások a törvényi előírásnak megfelelően, illetve egyéni elbírálás szerint, a szülők igényeihez igazodva történnek.

Itt kell megemlítenem, hogy 2017-től a családok nem tehetik meg azt, hogy lemondanak a védőnői gondozásról. A védőnői szolgálattal való együttműködés hiánya súlyos veszélyeztetésnek minősül és gyermekvédelmi következményeket von maga után.

5. Iskola-egészségügyi tevékenység:

A körzeti védőnő, amennyiben az általa ellátott településen iskola is működik, iskolavédőnői feladatokat is ellát.

Iskola-egészségügyi tevékenységünket is rendeletben előírt módon végezzük.

Minden év szeptember, január és április hónapban tisztasági vizsgálatot végzek, (illetve szükség szerint gyakrabban is) egyrészt az ápolatlanság, fizikai elhanyagolás kiszűréséért, másrészt a fejtevéesség korai észlelése céljából. Amennyiben fejteves gyermekkel találkozom, a családot tájékoztatom a haj megfelelő kezeléséről, szükség esetén magát a kezelést is elvégzem. Szigorúan után követem a fejtevesnek bizonyult gyermekek állapotát.

A tanulók a törvényi előírásoknak megfelelően 2, 4, 6, és 8. osztályban teljes körű iskolaorvosi és védőnői vizsgálatban részesülnek. (testsúly, testmagasság, mell körfogat, vérnyomás, színlátás, látás, hallásvizsgálat, lúdtalpszűrés, gerinc rendellenességek kiszűrése, golyvaszűrés és teljes körű orvosi vizsgálat, 8.o-ban pályaalkalmassági vizsgálat.)

Amennyiben időm engedi a szűrést nem csak a kötelező osztályokban, hanem minden osztályban elvégzem.

A vizsgálatok eredményéről a szülők tájékoztatást kapnak. A kiszűrt gyermekeket szakorvoshoz irányítjuk, ha a felmerült gyanú igazolódik gondozásba vesszük és fokozottan gondozzuk a tanulókat.

Minden évben megtörténik az életkorhoz kötött kötelező védőoltások lebonyolítása, a szülők tájékoztatása, a védőoltások dokumentálása, jelentése.

Az iskola tanulói és szülei védőnői fogadóórán is felkereshetnek.

Szükség esetén családlátogatást is végzek az iskolás gyermekek családjánál is.

Egészségnevelési órák tartása is feladataink közé tartozik.

Mivel az évenkénti szűrővizsgálatok kiváltották az óvodában végzett szűréseket, így ott csak tisztasági vizsgálatokat végzek. Illetve az óvoda vezetőjével, a csoportvezetővel többször esetmegbeszélést tartunk.

A problémával rendelkező gyermekek előrehaladása érdekében egymás munkáját igyekszünk maximálisan támogatni, kiegészíteni.

A tanácsadó épületének kialakításáról és felszereltségéről:

A tanácsadó épülete megfelel a rendeletben előírtaknak. Rendelkezik önálló tanácsadásra alkalmas helyiséggel, orvosi rendelőtől elkülönült váró helyiséggel.

A kötelezően előírt felszerelés teljes mértékben nem biztosított. A hiányzó szakmai eszközöket a detki tanácsadóból szoktam magammal vinni szükség esetén.

Kapcsolat a társszakkal:

A körzetben szintén a gyermekekért és családokért dolgozó szakemberekkel jó a kapcsolatom. Egyrészt munkájában kölcsönösen segítjük egymást. (óvoda, iskola, gyermekjóléti szolgálat, háziorvosi szolgálat)

Szakmai fejlődésünket a továbbképzéseken való részvétel segíti. Lehetőségeim szerint, az elérhető képzéseken részt veszek. A szükséges továbbképzési pontokat megszerzem.

Havonta- kéthavonta védőnői munkaértekezleten kapunk tájékoztatást a munkánkat érintő aktualításokról.

A védőnői szolgálatok életében lényeges szervezeti átalakulás történt.

2023.július elsejétől a szervezet irányítását nem a helyi Önkormányzatok végzik.

Létrejött egy egységes és közvetlen szakmai irányítást biztosító rendszer az Országos Kórházak Főigazgatóságának vezetésével. A védőnők munkájával kapcsolatos teendőket, problémákat a mentor védőnők próbálják koordinálni.

A tanácsadó épületének fenntartása, a közüzemi díjak és a szakmai eszközök beszerzése továbbra is az önkormányzatok feladata maradt. Sajnos a kórházak mindezért igen csekély finanszírozást küldenek az önkormányzatok számára.

Némi szakmai és egyéb segédeszközt a MFKH is biztosítana számunkra. De ezek beszerzése nagyon körülményes, nehézkes és nem is elegendő mennyiségű eszköz áll rendelkezésünkre a körzet ellátásához.

Szakmai felettesem:

ÁNTSZ Hatvan Gyöngyösi Kistérségi Intézetének Vezető védőnője:

Szelesné Illés Anna

OKFŐ Mentor védőnő:

Tóthné Berecz Ágnes

Készítette: Fehér Judit
védőnő

Detk, 2023.10.20.

Végezetül néhány statisztikai adat
Detk-Ludas
2020-2021-2022-2023

Gondozotti kör	2020	2021	2022 március	2023. június
Várandós anyák száma összesen 2021-ben Detk-Ludas ebből veszélyeztetettek száma:	33 27	25 21	25 ebből: 16 detki	11 8
Élveszületések száma Ebből Detk:	21 10	12 9	18 12	9 7
Halvaszületések száma	0	0	0	0
Csecsemőhalottak száma	0	0	0	0
Tervezett otthon szülés	0	0	0	0
1-3 évesek száma Detk és Ludas ebből veszélyeztetettek száma:	39	39	40	37
3-6 évesek száma ebből veszélyeztetettek száma:	54	64	68	72
Iskola létszáma	134 fő	123 fő	123 fő	128
Családlátogatások, távkonultációk száma/ szaklátogatások száma Detk és Ludas	561/696	331/414	114/159	310
Tanácsadási forgalom Detk és Ludas	1085	1355	241	460

Várandós anyák száma: 4
0-11 hónapos csecsemők száma: 6
1-3 éves kisdedek száma: 11
3-7 évesek száma: 30
Óvoda létszáma: 38
Iskola létszáma: 9

Védőnői beszámoló
2021/2022. évről

Készítette: Varga-Fehér Judit
közzeti védőnő